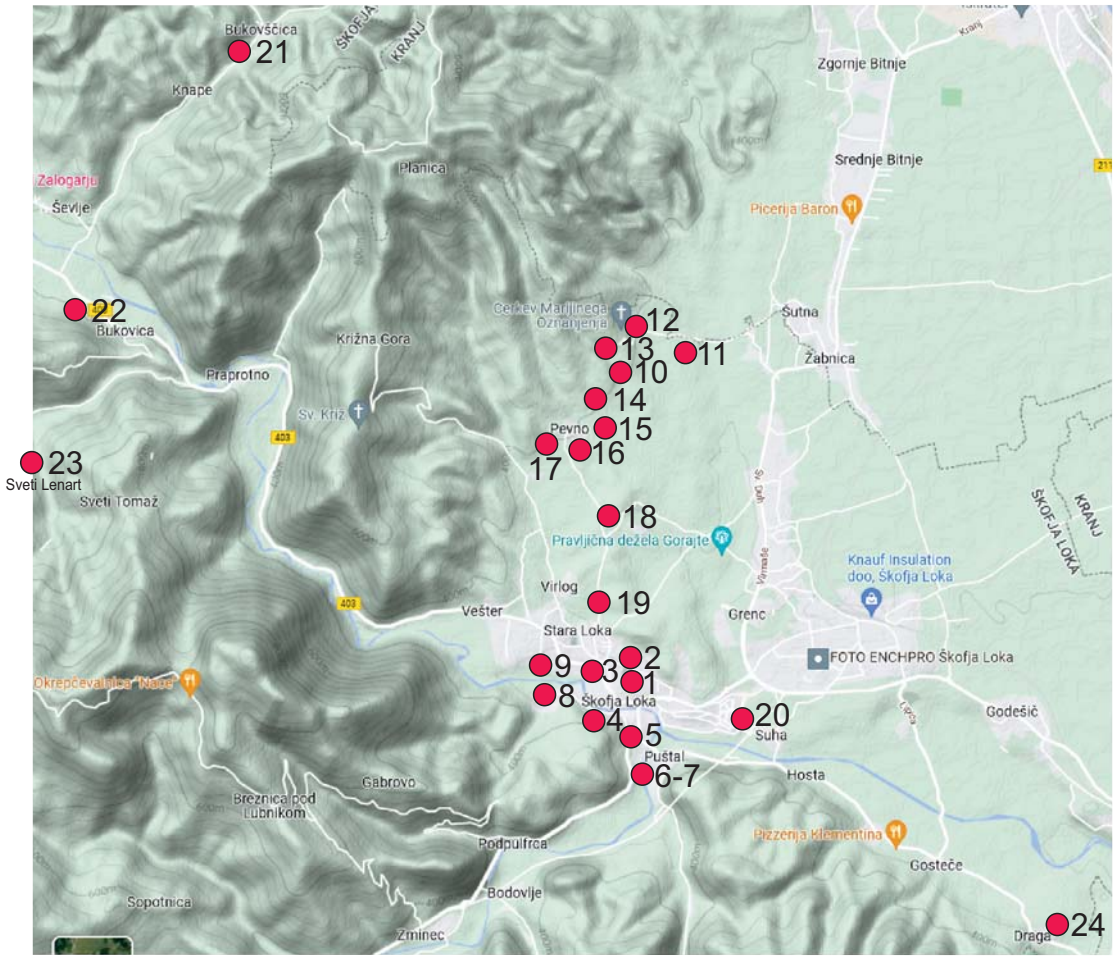
naročnik: Občina Škofja Loka izdelala: Mateja Kavčič s.p. Mestni trg 27 4220 Škofja Loka gsm 031 882 115 DŠ 30940290 datum: julij 2022

KAPELICE IN ZNAMENJA V ŠKOFJI LOKI IN OKOLICI I.del

SEZNAM obravnavanih objektov:

1 Kužno znamenje na Mestnem trgu
2 Lurška kapela v Blaževi ulici
3 Kapelice in niše na grajskem hribu, nekdanjem nunskem vrtu
4 Kapelica na Kopališki ulici
5 Tri kapelice hudičeve brvi
6 Kapelice in razpelo križevega pota ob poti na Hribc 1-6
7 Kapelice in razpelo križevega pota ob poti na Hribc 7-13
8 Razpelo na Grajski poti, pri Peternelju
9 Razpelo za gradom, Vincarje pri Kokalju
10 Crngrob, Rdeče znamenje v Smrečju
11 Crngrob, razpelo na razpotju v vasi
12 Crngrob, kapelica pod cerkvijo
13 Crngrob, razpelo pri množičnem grobišču
14 Kapelica ob poti Pevno - Crngrob
15 Kapelica na vzpetini Pevno - Crngrob
16 Kapelica na razpotju Pevno - Crngrob
17 Kapelica Pevno
18 Kapelica ob razpotju v Papirnico
19 Razpelo ob cesti v Virlog
20 Znamenje na Suhi pri Španu
21 Bukovščica, kapelica in znamenje pri cerkvi
22 Bukovica, znamenje na polju
23 Sv. Lenart, namenje, razpelo in lurška kapela v kompleksu cerkve
24 Draga, kaplica ob cesti

Opomba: V elaboratu je obdelanih prvih 24 objektov,kar pa je cca četrtina vseh, ki jih je potrebno evidentirati. Izbor se je v prvem delu skrčil na lokacijo mesta ter 2 smeri - Puštal in Crngrob, z dodanimi nekaterimi kapelicami, za katere je trenutno izkazan interes za obnovo.

vir: https://www.google.com/maps/@46.1670015,14.280858,13z

NAMEN naloge in SPLOŠNO NAVODILO za obnovo

Kapelice in znamenja so v naših naseljih in krajini eden najprepoznavnejših elementov, ki ustvarjajo razpoznavnost slovenske kulturne krajine. Marjan Zadnikar, ki je to zvrst ljudskega ustvarjanja pri nas najtemeljiteje obdelal (Zadnikar. M.,1991, Slovenska znamenja) pravi: „Po vsej zemlji so posejana znamenja: ob cestah in križpotih, sredi polj in gozdov, na robu vasi in na trgih, na planem in v breg stoje. Tudi ona, morda najskromnejša med pomiki davnih dni, dokazujejo, da nismo šele od včeraj na tej zemlji.“

Danes kljub temu, da je prostor postal prenasičen s sporočili in prenekatero znamenje prekrivajo mnogo večji, kričeči in potrošništvo povzdigujoči plakati ali obvestila,to še vedno drži. Kapelice in znamenja so priprošnja ali spomin, plod ustvarjalnosti ljudi in osnovne človeške potrebe po lepem bivalnem okolju. Zato smo ne le dolžni to ohranjati, temveč imamo priložnost, da z njihovo obnovo ali pa tudi sodobno nadgradnjo ohranimo to plemenito tradicijo in kakovost kulturne krajine.

Namen naloge je:
- dokumentiranje kapelic in znamenj v mestu in naseljih občine ter njihovi okolici,
- pregled stanja, definiranje poškodb ali neprimernih posegov,
- navodila za vzdrževanje in obnovo.

SPOLOŠNO NAVODILO:

Le nekaj kapelic in znamenj je vpisanih v Register kulturne dediščine in na njih se dela izvajajo pod nazdorom Zavoda za varstvo kulturne dediščine. Obnova ostalih je odvisna od znanja tistih, ki se obnove lotijo. V nekaterih primerih so te izvedbe uspešne, v nekaterih se z malo truda lahko povrne izgubljene vrednosti, ponekod pa nestrokovna dela povzročijo nepovratno izgubo vrednot. Da bi se izognili tem neželjenim posledicam, so navodila namenjena občinskim strokovnim službam in investitorjem za usmerjanje obnove, usklajevanje del pri obnovah infrastrukture ter pri hitrih intervencijah, kadar se dela izvajajo nepravilno.

Splošna navodila za obnovo:
1. Pred začetkom dela naj se konzultira strokovno službo Občine (Oddelek za okolje in prostor). V primeru, da je objekt razglašen za kulturni spomenik oz. je v njegovem območju, se pred deli vloži zahtevo za kulturnovarstvene pogoje na ZVKDS OE Ljubljana. Objekti, ki so razglašeni za kulturni spomenik (tj. vpisani v Register nepremične kulturne dediščine), so označeni z evidenčno številko (EŠD).

2. Obnova zidov in ometov naj se izvaja z istimi materiali kot je grajen original, oziroma se povrne v apneno tehnologijo, če je bila ta že zamenjana s cementno. Kamnit zid naj se dopolnjuje s kamnom, zida in ometava se z apneno malto, beli z apnenim beležem. Če ima objekt talni zidec, je lahko izveden z grobim zaribanim ometom ali obrizgom v natur sivi oz. peščeni barvi ometa, barvanje ni potrebno. Podrobnejša navodila za izvedbo apnene tehnologije so dostopna na: *https://www.zvkds.si/sl/knjiznica/prirocnik-za-apno* Podrobnejša navodila za izvedbo detajlov so dostopna na *https://www.skofjaloka.si/objava/78361*

3. Strehe naj bodo krite s skodlami, skrilom, bobrovcem, špičakom ali pločevino, kot to narekuje original ali arhivski podatki. Nakloni kritja so nad 40stopinj. Kritje s sodobnimi kritinami (mediteranke, pločevine, tegole, betonski valoviti strešniki, zarezniki itd.) niso ustrezne.

4. Če ima objekt poslikave ali skulpture, naj se pred posegom konzultira z usposobljenim konservatorjem - restavratorjem in dela naročijo usposobljenim izvajalcem.

5. Obstoječe poslikave ni dovoljeno odstranjevati in preslikavati z novimi poslikavami, oziroma je to možno le v primeru, če se strokovno potrdi neprimernost obstoječe izvedbe. Obstoječe poslikave se konservira - restavrira.

6. Obstoječe kiparsko delo (običajno lik križanega ali svetnikov) se ne sme čistiti z grobimi čistili, ki poškodujejo površino, ne glede na to ali so leseni ali kamniti. Ni jih dovoljeno odstranjevati ali preslikavati in se jih konservira - restavrira.

EŠD 737

KUŽNO ZNAMENJE na Mestnem trgu

Stanje:
V dobrem stanju, restavrirano v letu 2022.

Navodilo za vzdrževanje :
- redno pregledovanje stanja, predvsem ob vremenskih ujmah in beleženje sprememb
- manjše poškodbe pravočasno popraviti (npr. razpoke v stikih med kamni fugirati ali odstraniti nečistoče oz. vandalizme)
- kovinska ograja varuje spomenik pred vandalizmi ali nevarnim plezanjem otrok po spomeniku, zato naj se ohrani in vzdržuje: pregled rje in občasna obnova, tudi lokalna obnova premaza,
- rože so lahko vzrok madežem na kamnu če niso nadzorovane in če dež izpira zemljo v kamen. Spomenik je dovolj lep brez njih, izvajajmo načelo „manj je več!“
- v primeru postavljanja okrasja, jaslic ipd. naj se uporablja le neinvazivne materiale, ki ne povzročajo madežev na kamnu (priporočljiva je posodobitev postavitve jaslic, ki se lahko postavijo na primer tudi v odprtem prostoru (prim. Ljubljana), v katerem od loških atrijev in vrtov ali na Cankarjevem trgu.

EŠD 737

LURŠKA KAPELA v Blaževi ulici

Stanje:
V dobrem stanju, zavarovano in nadzorovano

Navodilo za obnovo :
- redno pregledovanje stanja, manjše poškodbe pravočasno popraviti (npr. razpoke v stikih med kamni fugirati ali odstraniti nečistoče oz. vandalizme, redno odstranjevanje odvečnega mahu in preraščenih rastlin v zidu),
- obstoječa steklena vrata sicer varujejo znamenje, vendar so oblikovno predimenzionirana - priporočljivo je izboljšati oblikovanje,
- odstraniti oljno barvo s police in povrniti v naturno stanje (kamen, beton?),
- kovana vratca očistiti opleskov in zaščititi z antikorozijsko in mat črno barvo,
- kakovost cvetja in sveč izboljšati, izločati plastične izvedbe in nadomestiti s kakovostnejšimi - npr. malimi svečkami, ki se polagajo v peščeno podlago, suhim cvetjem ipd. - izvajajmo načelo „manj je več“.

EŠD 737

KAPELICE in NIŠE NA GRAJSKEM HRIBU - nekdanjem nunskem vrtu

Stanje:
- nezavidljivo, nevzdrževano, zapuščeno.

Navodilo za obnovo:
- vzdrževanje rastja in suhozidov vrta /redno/ ter vzdrževanje in nadaljevanje prekritja obodnega zidu z dvokapno strešico,
- vzdrževanje zidu in niš, površine se očisti rastja in zemlje ter zafugira z apneno malto, ohranjeni ometi se konservirajo (prepreči razpad)

PRAZNE NIŠE SO BILE POSLIKANE, ZADNJA POSLIKAVA SE JE ODSTRANILA S PRIVATNE NIŠE OB HIŠI BLAŽEVA 3F IN JO HRANI LOŠKI MUZEJ. DANES PRAZNA MESTA PONUJAJO MOŽNOST IZDELAVE SODOBNE INTERPRETACIJE V ENOSTAVNI IZVEDBI, NPR. IZ DELAVNIC SLIKARSKIH KOLONIJ, Z MOTIVIKO IZ ZAKLADNICE LOŠKIH LEGEND, GRBOV, PASIJONA ITD... (GALERIJA V NARAVI...)

NA ZIDU PRI NAJEMNIKIH VRTOV IN OB POTI NA PARKIRIŠČE

LURŠKA KAPELA NA PRVI TERASI NAD PARKIRIŠČEM, OB VRTNIH LOPAH, NAJBOLJ NEUGLEDNA! OBNOVI SE PO VZORU SV. LENART, str. 24

1. V NIZU ZIDNIH NIŠ, V NA ZIDU PRI STAVBI OBRTNIKA

2. V NIZU ZIDNIH NIŠ, NA PARKIRIŠČU PRI STAVBI OBRTNIKA

3. V NIZU NIŠ NA ZIDU PRI VHODU NA PARKIRIŠČE

8. NA ZIDU PRI ZAMIKU ZIDOV OB LATNIKU

9. NA ZUNANJI STRANI - CESTA V VINCARJE

7. NA ZIDU MED ORANŽERIJO IN PARKIRIŠČE

6. V NIZU NIŠ, NA ZIDU PRI ORANŽERIJI

4. IN 5 V NIZU NIŠ MED BLAŽEVA 3F IN ORANŽERIJO

EŠD 737

KAPELICA na Kopališki ulici

Stanje:
- kakovostna baročna izvedba s poslikavo in stavbno opremo,
- nadzorovana in vzdrževana, l. 2021 sanacija poškodbe stebra,
- izpostavljena poškodbam zaradi prometa in meteorne vlage,
- zunanje poslikave bledijo,
- izpostavljenost meteorni vlagi povzroča propad kovine in posedanje tal na zg. strani (neustrezna kanalizacija).

Navodilo za obnovo:
- ob obnovah cestišča pravilno izvesti odtoke vode in utrditi temelj na zg. strani
- začeti s postopnimi konservatrosko restavratorskimi posegi na opremi in poslikavah, kasneje ko se bo začelo, dražji bodo postopki. Izvaja usposobljeni izvajalec!

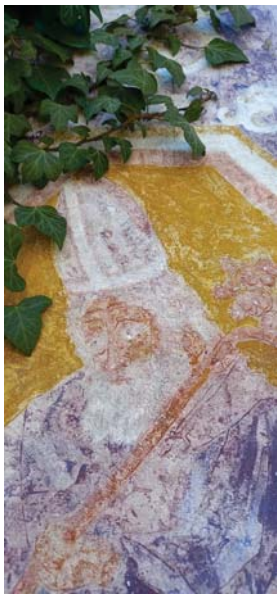
v širšem območju kulturnega spomenika SMJ Škofja Loka in naravnih znamenitosti na njegovem območju

EŠD 737

TRI KAPELICE HUDIČEVE BRVI

Stanje:
- v zadovoljivem stanju, nadzorovane,
- najbolj je ogrožena kapelica 1 s kakovostno baročno poslikavo- razapd pigmnetov, izoljevanje.

Navodilo za obnovo:
KAPELICA 1: - odstranitev grmovnice, ki zastira pogled na kapelico,
- konserviranje - restavriranje ometov in poslikave, obvezno usposobljeni izvajalec!
KAPELICA 2: - poslikava skulpture ni ustrezna,
- v primernem času se konservira - restavrira kip, obvezno usposobljeni izvajalec!
KAPELICA 3: - zamenjava lesene obloge na zadnji strani z natur masivnimi deskami
- konserviranje - restavriranje poslikav.

1. NA ZAČETKU MOSTU Z LOŠKE STRANI, V VRTU PRI HIŠI KOPALIŠKA 31

2. NA SREDINI MOSTU
3. NA KONCU MOSTU V PUŠTALU

EŠD 737

KAPELICE IN RAZPELO KRIŽEVEGA POTA ob poti na Hribc (1-6)

Stanje:
- zadovoljivo, konservirano-restavrirano pred kratkim, kažejo se prvi znaki poškodb zaradi kapilarne vlage, najbolj pogoste so poškodbe v podstavku,
- odpadajo plasti beleža v manjših odkruških, površinsko preprerevajo manjši deli ometa, na posamičnih delih poslikav površinsko preperevajo pigmenti,
- razpelo je v dobrem stanju
- z vseh kapelic je bil s slemena odstanjen križ (foto zgoraj), originali so raznešeni, dva sta še ohranjena na ograji stopnišča pred cerkvijo.

Navodilo za obnovo:
- vzdrževanje stanja: delovanje kapilarne vlage in stanje streh sanirati takoj ko se pojavi poškodba, redno odstranjevanje nanosov peska, lis,tja
- čim prej izvesti pregled in konservatorsko - restavratorsko popravilo preperelih delov ometa in beležev,
- ob temeljitejši obnovi izdelati replike križev in jih vrniti na slemena kapelic.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

EŠD 737

KAPELICE IN RAZPELO KRIŽEVEGA POTA ob poti na Hribc (7-13)

7.

8.

9.

10.

12.

11.

13.

RAZPELO NA GRAJSKI POTI - pri Peternelju

Stanje:
V dobrem stanju, vzdrževano

Navodilo za obnovo:
- obrezovanje grmovnic z vrta /redno/,
- vzdrževanje stanja: občasno čiščenje lesenega stebra, odstranjevanje prahu, s korpusa, zaščita proti rji na kovinskih delih.

RAZPELO ZA GRADOM, Vincarje, pri Kokalju

Stanje:
V dobrem stanju, vzdrževano.

Navodilo za obnovo:
- obrezovanje grmovnic z vrta /redno/,
- vzdrževanje stanja: občasno čiščenje lesenega stebra, odstranjevanje prahu s korpusa, zaščita proti rji na kovinskih delih.

EŠD 8751

CRNGROB - RDEČE ZNAMENJE v Smrečju

Stanje:
- znamenje izjemne umetniške vrednosti, z baročno poslikavo, ki se je skoraj povsem že izgubila,
- lokacija na razpotju cest je razvrednotena zaradi slabega vzdrževanja poti, gozda in neprimerno nameščenih usmerjevalnih znakov.

Navodilo za obnovo:
- objekt je v fazi naravoslovnih raziskav in načrtovanja konservatorsko restavratorskega posega, dela izvaja ZVKDS.

CRNGROB - RAZPELO NA RAZPOTJU V VASI

Stanje:
- v dobrem stanju, nadzorovano.

Navodilo za obnovo:
- redno vzdrževanje okolice,
- odstranitev nečistoč s podstavka in lesenih površin,
- občasna površinska zaščita lesa /npr. OSMO olje za zunajo zaščito lesa, brezbarvno/
- kovinski deli zaščita pred rjo - protikorozijski premaz in oplesk s črno barvo za zaščito kovine.

Crngrob, cerkev
Marijinega oznanjenja

EŠD 72

CRNGROB - KAPELICA POD CERKVIJO

Stanje:
- fasada in streha obnovljeni,
- cementni cokel vzrok dviganja kapilarne vlage na ca 1,5m višine, izsoljevanja in propadanja poslikav v notranjosti,
- v notranjosti so kakovostne baročne poslikave, izsoljevaje uničuje spodnjo polovico.

Navodilo za obnovo: **urgentno, baročne poslikave so ogrožene!!**
- odstranitev cementnih ometov na zunanjščini, rjavo barvan cokel se odstrani,
- nujna zračna drenaža za izsušitev zidov,
- konserviranje - restavriranje poslikav,
- izvedba fasade v apneni tehniki, šele po izsušitvi zidov
- obvezno usposobljeni izvajalec in pod nadzorom ZVKDS!

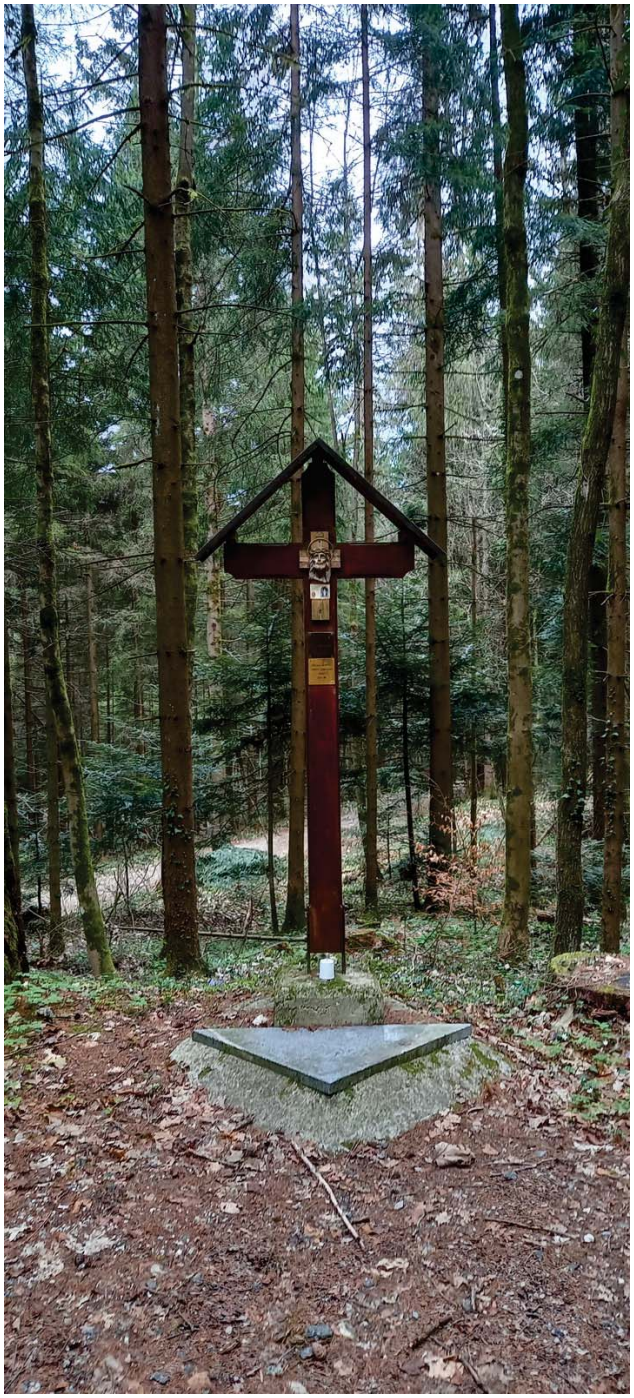

CRNGROB - RAZPELO ob množičnem grobišču

Stanje:
- v dobrem stanju, nadzorovano.

Navodilo za obnovo:
- redno vzdrževanje okolice,
- odstranjevnaje nečistoč s podstavka in lesenih površin,
- občasna površinska zaščita lesa /npr. belton za zunanjo zaščito lesa, v odtenku kot obstoječe,
- kovinski deli zaščita pred rjo - protikorozijski premaz in oplesk s črno ali sivo barvo za zaščito kovine.

KAPELICA OB CESTI PEVNO - CRNGROB

Stanje:
- fasada in streha obnovljeni, notranjost opleskana,
- v zidovih nastajajo poškodbe zaradi dviga kapilarne vlage
- odpadajo zaplate ometa v manjših odkruških, površinsko preprerevajo opleski v coni kapilarnega dviga,
- na razpelu in skulpturah so nanosi nečistoč, prahu,
- površinska obdelava skulptur in barvni nanosi neustrezni.

Navodilo za obnovo:
- sanirati delovanje kapilarne vlage in popraviti omete v coni kapilarnega vleka,
- skulpture pregledati stanje in odstrabnjevati nanose prahu s suho krpo,
- na skulpturah izvesti preiskavo stanja lesa in barvnih plasti ter konservatorsko - restavratorski poseg, obvezno usposobljeni izvajalec!

.

KAPELICA NA VZPETINI PEVNO - CRNGROB

Stanje:
- zadovoljivo, pred kratkim obnovljeno, fasada in streha novi,
- streha ima neprimerno kritino (tegola),
- ometi apneno cementni in poravnani,
- poslikava močno peslikana, izsoljevaje uničuje spodnjo polovico.

Navodilo za obnovo:
- zamenjati kritino s tradicionalno: skril, cementni špičak ali navadni bobrovec, (vse v naravnem materialu, brez engob, barv ipd.),
- ob ponovni obnovi fasade se apneno- cementni omet zamenja z apnenim, izvede z ročnim poravnavanjem, ne na desko,
- preiskava barvnih plasti in konserviranje - restavriranje poslikave.

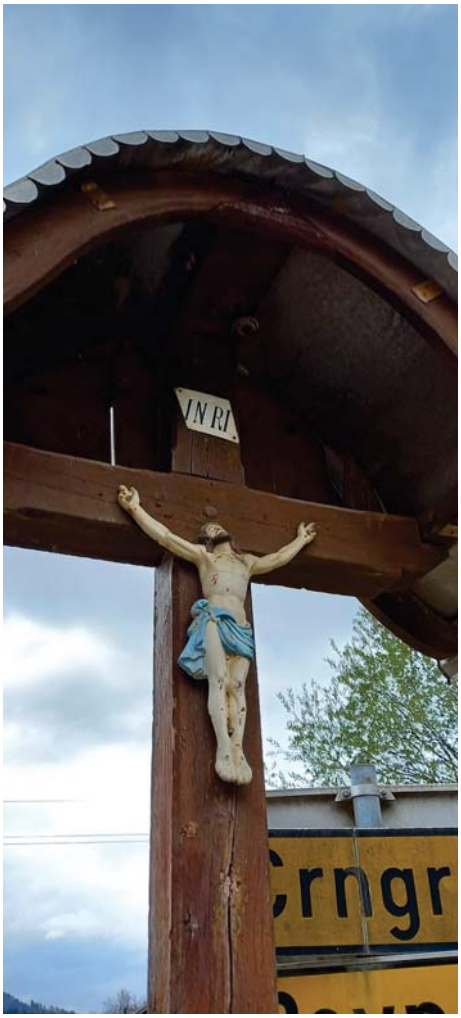
RAZPELO NA RAZPOTJU PEVNO - CRNGROB

Stanje:
- zadovoljivo, na podstavku lišaji, kot patina nemoteči,
- znamenje degradirano zaradi neustrezne namestitve prometnih znakov.

Navodilo za obnovo:
- ureditev okolice - premestitev prometih znakov na primerno distanco in zatravitev okolice,
- v primeru čiščenja podstavka (ni nujno) paziti na vidne letnice.

KAPELICA PEVNO

Stanje:
- neustrezno obnovljeno s poenostavljeno streho, opažem in neprimerno barvno obdelavo,
- plast beležev in opleskov prepereva, talni zidec iz cementa je neobstojen zaradi vlage.

Navodilo za obnovo:
- zamenjati obliko strehe v dvokapnico, po priloženem vzorcu,
- zamenjati lesen opaž z ometom,
- popravilo zidu : odstranitev cementnih plomb, menjava z apnenim ometom,
- odstranitev opleska in menjava z novim v manj intenzivi barvi,
- popravilo betonskega podstavka: menjava s paropropustnim ometom, groba izvedba in barvanje v manj intenziven odtenek,
- križ premestiti na notranjo steno.

KAPELICA OB RAZPOTJU V PAPIRNICO

Stanje:
- obnovljeno pred časom, nastajajo poškodbe zaradi kapilarne vlage, kritina neprimerna,
- plast beležev in opleskov prepereva ali se lušči, severna stran z lišaji,
- pod odpadlimi deli ometa vidne stare obdelave ometa.

Navodilo za obnovo:
- prekriti steho s tradicionalno kritino: natur bobrovec ali skril,
- odstraniti apneno cementni omet in ohranjati spodnje plasti apnenega ometa- podatek o predhodni izvedbi je viden na odkruških, dopolni se z enakim ometom kot ohranjen,
- oplesk se zamenja z novim apnenim,
- pregled in konserviranje - restavriranje poslikav, usposobljen izvajalec!

RAZPELO OB CESTI V VIRLOG

Stanje:
- zadovljivo vzdrževano,
- znamenje degradirano zaradi neustrezne namestitve prometnih znakov.

Navodilo za obnovo:
- ureditev okolice - premestitev prometnega znaka na primerno distanco,
- pregled skulpture in konservatorsko - restavratorska obravnava,
- občasno nanesti zaščitni premaz za les.

znamenje v sklopu
domačije Suška 52

EŠD 3445

ZNAMENJE NA SUHI pri Španu

Stanje:
- kakovostno baročno znamenje v sklopu Španove domačije, nadzorovano in vzdrževano,
- izpostavljeno poškodbam zaradi prometa in meteorne vlage,
- neprimerna cestna ureditev degradira znamenje in okolico.

Navodilo za obnovo:
- ob obnovah cestišča izboljšati celotno cestno ureditev in upoštevati pomen domačije pri Španu z boljšo ureditvijo javne poti,
- montažne cestne oznake zamenjati s kakovostnejšimi, fiksnimi in upoštevati nivo oblikovanja glede na pomen spomenika,
- cestne omejitve v tlaku premestiti na primerno distanco od spomenika,
- izvajati pod nadzorom ZVKDS.

BUKOVŠČICA - KAPELICA IN ZNAMENJE OB CERKVI

Bukovščica, cerkev sv. Klemena

EŠD 29822

Stanje:
- kakovostni kapelici v sklopu cerkvenega obzidja,
- izpostavljeno poškodbam zaradi prometa in meteorne vlage.
- streha na znamenju z neustrezno kritino,
- dvig kapilarne vlage ogroža poslikave

.

Navodilo za obnovo:
- ob obnovah cestišča izboljšati celotno ureditev in upoštevati pomen območja ob cerkvi kot vaškega središča,
- kapelico konservirati - restavrirati (omete, napise, kamnite člene, fasado, kritina skril, vetrne letve lesene),
- kritino znamenja zamenjati s skrilom,
- konservirati - restavrirati poslikave an znamenju ter zamenjati cementne omete z apnenimi.

zavarovano v sklopu enote: Praprotno,
kulturna krajina selške Sore

EŠD 14011

BUKOVICA - ZNAMENJE NA POLJU

Stanje:
- kakovostno baročno znamenje na polju,
- izpostavljeno poškodbam zaradi vlage,
- obnovljeno in zadovoljivo stanje.

Navodilo za obnovo:
- trenutno ne potrebuje posegov, očistiti lišaje v stiku s tlemi
- v primeru obnove ometov preiskati, če so pod sedanjim ometom ohranjeni apneni ometi in obnoviti fasado v apneni tehnologiji.

Sveti Lenart, cerkev

EŠD 29832

SV. LENART, ZNAMENJE, RAZPELO IN LURŠKA KAPELA v kompleksu cerkve

Stanje:
- kakovostna baročna kapelica, prestavljena v bližino župnišča, razpelo na pokopališču ter lurška kapelica ob pešpoti na vzpetini pod cerkvijo so tri enote, zavarovane v sklopu cerkve,
- izvajajo se obnovitvena dela brez nadzora ZVKDS,
- razpelo in lurška kapelica v zadovoljivem stanju,

Navodilo za obnovo:
- prestavljena kapelica s poslikavo (avtor Mašukov) ima nov temelj, obloge naj bodo natur zidan kamen priporoča se štokana ali krtačena mat, ne polirane površine, kot je že izveden poliran tlak,
- uporablja se avtohtona gradiva (kamen),
- razpelo se občasno čisti, kamnit podstavek se očisti in domodelira, les občasno zaščiti s premazom za les.

DRAGA - KAPELICA OB CESTI

Stanje:
- tik ob cesti kapelica z začetimi obnovitvenimi posegi,
- ustrezno odstranjeno rastje, originalni ometi odstranjeni v celoti,
- strešna kritina neustrezna- valoviti zareznik,
- izpostavljeno poškodbam zaradi prometa in meteorne vlage.

Navodilo za obnovo:
- ob obnovah cestišča izboljšati cestno ureditev in tik pred kapelico urediti drenažni pas iz prosdnikov ali muldo,
- strešno kritino nadomestiti z natur bobrovcem ali špičakom, vetrne letve lesene,
- originalne poslikave so neznane, nove poslikave so lahko poljubne.

